

En beklaglig förlust?

En ESO-rapport om erfarenheter
och lärdomar av arvsskatt

Mikael Elinder

Uppsala universitet &
Institutet för näringslivsforskning

Oscar Erixson

Uppsala universitet

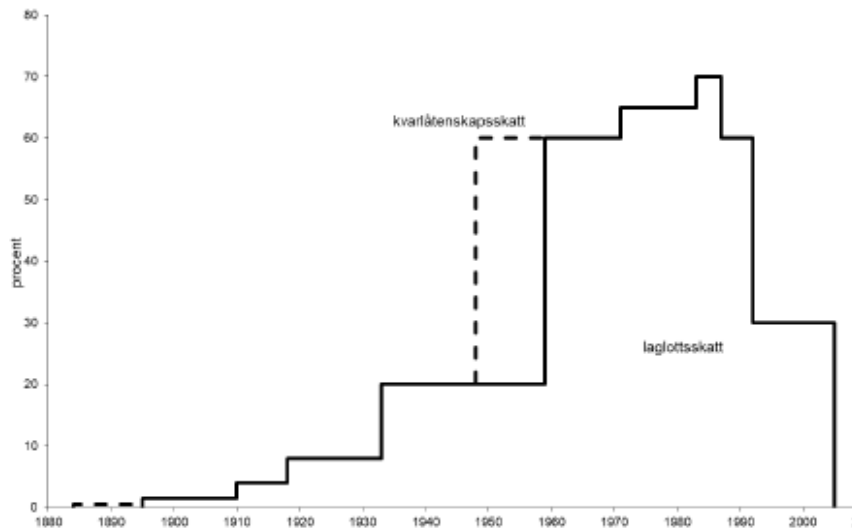

Vårt syfte

- **Sammanfatta forskningsläget**
- **Lyfta möjligheter och begränsningar**
- **Diskutera vad en arvsskatt skulle kunna uppnå**

Ett drygt sekel av arvsskatt

Figur 2.1 Högsta marginalsatt i skatteklass I, 1884–2004

Källa: Ohlsson (2011) Figur 3. Återgiven med tillåtelse från Oxford University Press.

Figur 2.2 Intäkter från arvs- och gåvoskatt som andel av BNP, 1884–2008

Källa: Ohlsson (2011) Figur 1. Återgiven med tillåtelse från Oxford University Press.

Läget 2003 – innan avskaffandet

- **Progressiv skatt: 0-30%**
- **Låga grundavdrag**
- **Skattevärden < Marknadsvärden**
- **Kvarlåtenskaper: 264 000 kr (medel)**
- **Totalt: 23 Mdr (<1% av BNP)**
- **Skatteintäkter: ca 2,6 Mdr (inkl. gåvoskatt)**

Internationellt perspektiv

- **25 av 37 OECD-länder beskattar arv**
- **Sedan 2000 har flera länder avskaffat arvsskatter**
- **Belgien får in mest $\sim 0,7\%$ av BNP**
- **Endast 4 länder, $>0,3\%$ av BNP**

Teoretiska perspektiv

- **Effektiv skatt?**
- **Arvsmotiv: oavsiktliga eller vilja att efterlämna?**
- **Ingen konsensus**
- **Empiriska studier avgörande**

Beteendeeffekter

Arvsskatt påverkar arvsstorleken

Arvlåtare: Sparar (lite) mindre

Arvingar: Jobbar (lite) mer

**Företagande, generationsskiften, givande till
välgörenhet**

Skatteplanering och skattefusk

Arvlåtare (begränsad evidens)

- Flytta själv eller flytta kapitalet
- Skattegynnade tillgångar
- Gåvor

Arvingar (tydligare evidens)

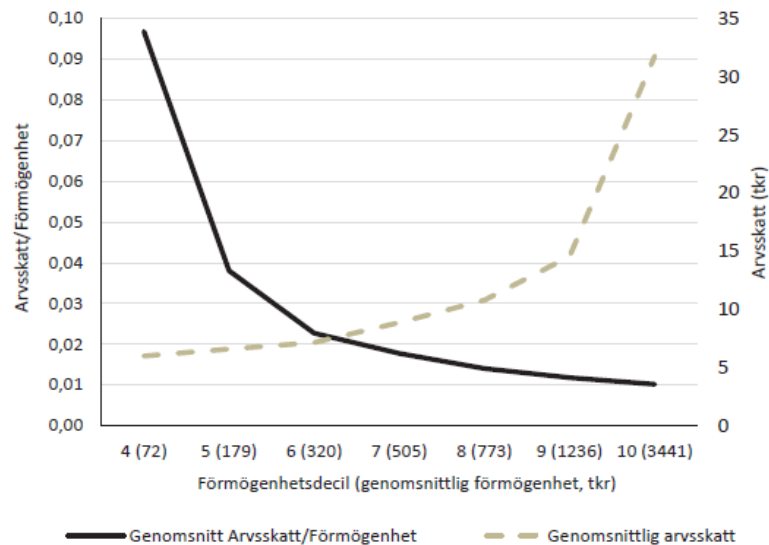
- Underrapportering
- Arvsavståenden

Ojämlighet

- **Regressiv i arvingarnas förmögenhet**
- **Liknande resultat i flera länder**
- **Viktiga förbehåll**

Figur 8.2 Sambandet mellan arvingarnas förmögenhet och arvskattens storlek

Not: Förmögenhetsdecilerna 1-3 är utelämnade eftersom nettoförmögenheterna i dessa är negativa.
Källa: Figuren är hämtad från Elinder m.fl. (2017).

Attityder

- **Illa omtyckt i Sverige
...även i andra länder**
- **Okunskap en delförklaring**
- **Lätt att kringgå minskar sannolikt legitimiteten**

Hur skulle en ändamålsenlig arvsskatt kunna utformas?

Önskemål

- Bidra till minskad ojämlikhet
- Generera skatteintäkter
- Små effekter på sparande
- Svår att undvika eller fuska med

Vår skiss

- **20 % platt skatt**
- **Grundavdrag på ca 1 miljon kr.**
- **Extra grundavdrag för låginkomsttagare**
- **Incitament till välgörenhet**
- **Flexibla betalningslösningar**
- **~ 1 miljard kr i intäkter**

Slutsatser

- **Liten och flyktig skattebas**
- **Små skatteintäkter**
- **Obetydlig effekt på ojämlikhet**
- **Svårt att undvika kryphål**
- **Svårt att skapa legitimitet**